

Antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Aptroot en Cornielje (beiden VVD) uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (d.d. 22 april 2002, kenmerk 2020310560).

1.

Ja.

2.

Ik heb gehoord dat één of meer hogescholen overwegen een opleiding voor leraren basisvorming te starten. Ik heb nog geen kennis genomen van concrete stappen van hogescholen om een dergelijke nieuwe opleiding te laten toetsen en registreren in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs. Opleidingen die voor registratie worden aangemeld, kunnen op zijn vroegst vanaf het studiejaar 2004-2005 daadwerkelijk worden verzorgd. Voorafgaand aan de registratie moet de instelling een verzoek indienen tot toetsing van die opleiding door het Nationaal Accreditatie Orgaan.

3.

Ja.

4.

Alleen opleidingen die in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs zijn geregistreerd en die voldoen aan eisen van macrodoelmatigheid kunnen in aanmerking komen voor bekostiging. Vooralsnog is daarvan geen sprake voor een lerarenopleiding basisvorming van INHolland of de Haagse hogeschool die in het AD werden genoemd.

5.

Ik ben van mening dat lerarenopleidingen volgend moeten zijn op wet- en regelgeving t.a.v. de velden waar ze voor opleiden (WPO, WEC, WVO en WEB). Daarbinnen hebben ze conform de WHW een eigen verantwoordelijkheid om in afstemming met het afnemend veld invulling te geven aan het onderwijsprogramma van bestaande en eventuele nieuw te ontwikkelen opleidingen.

Wie nu tot leraar in de basisvorming (al of niet in het vmbo) wil worden benoemd, moet voldoen aan de bij of krachtens de wet vastgelegde benoemingsvoorwaarden voor ieder vak dat hij wil geven. In het algemeen betekent dat dat hij beschikt over een getuigschrift waaraan ten minste een 2^e graads bevoegdheid is verbonden voor het verzorgen van onderwijs in betreffend vak dan wel, als het gaat om een zij-instromer, in het bezit moet zijn van een geschiktheidsverklaring voor dat vak. Er zijn geen bevoegdheidseisen specifiek voor basisvorming of vmbo.

De benoemingsvoorwaarden gelden voor de instellingen die opleidingen tot leraar aanbieden als beroepsvereisten in de zin van artikel 7.6 eerste lid van de WHW. De opleiding moet ervoor zorgdragen dat degene die de opleiding volgt, in dit geval een opleiding tot leraar VO van de tweede graad, in de gelegenheid is aan die vereisten te voldoen. De opleidingen moeten ervoor zorgdragen dat de door hen opgeleide leraar kan functioneren in het gehele tweedegraadsgebied.

Het nu inrichten van een opleiding die specifiek is gericht op de basisvorming of het vmbo is dan ook niet verstandig aangezien er nu geen sprake is van een bevoegdheid specifiek voor basisvorming of vmbo. Zo is het ook niet verstandig om nu binnen de opleiding voor leraren basisonderwijs (mede) op te leiden specifiek voor basisvorming of vmbo. Dat leidt immers niet tot een algemeen geldend civiel effect. Met het getuigschrift van de opleiding voor leraar basisonderwijs wordt niet voldaan aan de voor het voortgezet onderwijs geldende benoembaarheidsvoorwaarden.

Het ligt dus in de rede dat instellingen zich danig beraden voor zij afzonderlijke opleidingsroutes initiëren die de afgestudeerden een onduidelijk perspectief op de arbeidsmarkt bieden, zeker op de lange termijn als er wellicht minder krapte is op de onderwijsarbeidsmarkt.

6.

Ik ben van mening dat vakkennis in alle delen van het onderwijs nu en in de toekomst van belang is. De leraar moet zich zowel de vakkennis eigen maken, afgeleid van kerndoelen en eindtermen van het betreffende onderwijstype, als de (vak)didactische of beroepsvaardigheden om de leerlingen de einddoelen te laten bereiken.

Daarmee is op zich niet uitgesloten dat, afhankelijk van nog te nemen beslissingen, er in de toekomst bredere opleidingen zouden kunnen zijn die opgeleiden afleveren met voldoende vakkennis, althans bredere opleidingen dan thans, bijvoorbeeld voor meer vakken. Eén opleiding voor de gehele basisvorming, zoals de vragenstellers suggereren, lijkt mij voorlopig niet aan de orde of wenselijk.

Voor diegenen die als leraar in vmbo of basisvorming wil worden ingezet op grond van een afgeronde opleiding voor leraren basisonderwijs zijn er nu al mogelijkheden op grond van de Interimwet zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs. Zij zouden, als zij in een geschiktheidsonderzoek geschikt worden bevonden, onmiddellijk in het VO aan het werk kunnen en in het zij-instroomtraject zich de nog benodigde kennis en vaardigheden, waaronder vakkenis, kunnen eigen maken.

7.

Ik ben van mening dat het nu niet opportuun is hierop definitief te antwoorden. Ik wil de voorstellen van de taakgroep vernieuwing basisvorming eerst afwachten. Het lijkt me vanzelfsprekend dat de lerarenopleidingen intussen geen onomkeerbare stappen zetten.

De minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen,

Zoetermeer, 15 mei 2003

(Maria J.A. van der Hoeven)